

ІНТЕРАКТИВНІ БАЗИ ЗНАНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ОСНОВІ OXFORD LEARNER'S DICTIONARIES

Вступ. Сучасні цифрові інструменти для вивчення англійської мови, зокрема онлайн-словники, часто обмежуються наданням статичної інформації, такої як визначення та приклади вживання слів. Це створює труднощі для користувачів у розумінні контексту, запам'ятовуванні лексики та розвитку різних мовних навичок.

Існує потреба в розробці більш інтерактивних та персоналізованих інструментів, що повною мірою використовують потенціал авторитетних лінгвістичних джерел, таких як Oxford Learner's Dictionaries (далі – OLD). Обмеженість статичної інформації проявляється у недостатній контекстуалізації лексики, що ускладнює формування цілісного розуміння мови. Ця проблема є особливо актуальною в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростання потреби у вивченні англійської мови як мови міжнародного спілкування.

Формулювання мети дослідження. Обґрунтування методичних принципів проектування інтерактивних баз знань з англійської мови на основі OLD, що забезпечують персоналізований підхід до навчання лексики через використання інтерактивних карток, вправ на підбір синонімів/антонімів та адаптивних тестів, та сприяють підвищенню ефективності навчання, що вимірюється збільшенням активного словникового запасу та покращенням розуміння текстів.

Для досягнення цієї мети необхідно проаналізувати структуру словникової статті OLD, дослідити сучасні методи навчання англійської мови та вивчити існуючі онлайн-платформи, що використовують словникові дані.

Виклад основного матеріалу. OLD – авторитетний словник для тих, хто вивчає англійську, пропонує широкий спектр лексичної інформації [4]. Структура словникової статті в OLD має значний потенціал для створення інтерактивних навчальних елементів:

- визначення: для інтерактивних карток;
- приклади вживання: для вправ на підстановку та розуміння контексту;
- вимова (аудіо): для вправ на аудіювання та покращення

ВИМОВИ;

- синоніми/антоніми: для розширення словникового запасу;
- рівні CEFR: для персоналізації навчання та адаптивних тестів;
- фразеологізми/граматика: для збагачення навчального матеріалу.

OLD пропонує комплексну взаємодію елементів інформації про слово. Приклади вживання демонструють використання слова в різних граматичних конструкціях та фразеологізмах, а інформація про рівні CEFR дозволяє персоналізувати навчання. Важливим аспектом OLD є наявність інформації про сполучуваність слів (collocations), що є цінним для розвитку мовленнєвої компетенції.

Сучасні методи навчання англійської мови акцентують на інтерактивності та активній участі учнів. Серед них виділяються дидактичні ігри (наприклад, "Chainstory" – послідовне продовження історії, "Anitemdescription" – опис слова без його називання, "Grabamminute" – швидке представлення слова); дискусійні методи (наприклад, "Scientific debate" – відстоювання позицій з аргументами, "Brainstorm" – генерування ідей) та інші інноваційні підходи, такі як перехресне навчання (інтеграція з іншими предметами) та навчання через аргументацію [2, с. 235–238]. Сучасна методика також акцентує на розвитку автономії учнів та формуванні стратегій самостійного навчання, що передбачає можливість самостійного вибору матеріалів, темпу навчання та методів самоконтролю.

У сучасній освіті бази знань відіграють важливу роль, забезпечуючи структурований доступ до інформації та сприяючи ефективному навчанню [1]. Лексикографічні ресурси, такі як словники, є ключовими елементами таких баз знань. OLD, як потужний електронний словник, фактично є базою знань з англійської лексики.

Платформа DET Practice (<https://detpractice-tadehub.com/>) [5] використовує словники Oxford Learner's Dictionaries для надання користувачам доступу до визначень та прикладів вживання слів безпосередньо в межах навчального середовища. Згідно з описом на сайті DET Practice, словник інтегровано таким чином, щоб користувачі могли швидко отримати пояснення значення слова, не покидаючи сторінку з навчальним матеріалом. Це забезпечує зручний та безперервний процес навчання, дозволяючи миттєво

з'ясовувати незрозумілі слова та бачити приклади їхнього використання в контексті. Функція "My Vocab" дозволяє зберігати слова для подальшого опрацювання, що сприяє активному розширенню словникового запасу.

Дослідження [3] підкреслює важливість функціональності та юзабіліті вебсайтів для вивчення мов. Зокрема, воно показало, що користувачі найбільше цінують зручну навігацію та легкість використання, що дозволяє швидко знаходити потрібну інформацію, інтерактивну функціональність, включаючи пошук і можливість комунікації, а також зрозумілий контент та чіткі інструкції. Ці аспекти, разом з адекватністю технологій, є ключовими для розробки ефективних навчальних онлайн-ресурсів, таких як інтерактивна база знань на основі OLD.

На основі аналізу OLD [4], сучасних методів навчання [2] та досліджень у галузі юзабіліті [3], можна сформулювати наступні методичні принципи проєктування інтерактивної бази знань.

Принцип інтерактивності. Активна взаємодія користувача з контентом через різноманітні інтерактивні вправи (картки, підстановка, тести, ігри). Цей принцип базується на теоріях активного навчання та підкреслює важливість безпосередньої взаємодії учня з навчальним матеріалом для більш ефективного засвоєння знань.

Принцип персоналізації. Адаптація навчального процесу до індивідуальних потреб та рівня володіння мовою (використання рівнів CEFR). Персоналізація сприяє підвищенню мотивації та ефективності навчання, оскільки дозволяє користувачам зосередитися на тих аспектах, які є для них найбільш актуальними.

Принцип автентичності. Базування контенту на автентичних матеріалах з OLD. Використання автентичних матеріалів забезпечує користувачам доступ до реальної мови та сприяє розвитку навичок її використання в реальних ситуаціях.

Принцип контекстуалізації. Навчання в контексті, що сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню лексики. Контекстуалізація дозволяє користувачам зрозуміти значення слова не лише ізольовано, але й у зв'язку з іншими словами та ситуаціями.

Принцип доступності. Простий та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, доступність на різних пристроях. Доступність є

ключовим фактором для забезпечення широкого використання бази знань та задоволення потреб різних користувачів.

Для оцінювання ефективності буде використано комплексний підхід, що включає наступні кількісні та якісні методи.

Тестування користувачами. Оцінка юзабіліті (ефективність, результативність, задоволеність, легкість навчання) через юзабіліті-тестування та опитування.

Аналіз даних використання. Збір та аналіз даних про взаємодію користувачів з базою знань.

Порівняння з критеріями. Оцінка відповідності загальноприйнятим критеріям та сформульованим методичним принципам.

Тестування ефективності навчання. Перед- та післятестування словникового запасу та розуміння текстів.

Оцінювання ефективності має бути комплексним та враховувати не лише кількісні, але й якісні аспекти, такі як рівень задоволеності користувачів та мотивація до навчання.

Висновки. Обґрунтовано методичні принципи проєктування інтерактивної бази знань з англійської мови на основі Oxford Learner's Dictionaries (OLD) як ефективного інструменту для вивчення лексики. Сформульовано п'ять ключових методичних принципів: інтерактивності (активна взаємодія з контентом), персоналізації (адаптація до індивідуальних потреб), автентичності (використання реальної мови з OLD), контекстуалізації (розуміння значення в контексті) та доступності (зручний інтерфейс). Ці принципи базуються на теоріях активного та індивідуального навчання, використанні автентичних матеріалів та створенні доступного навчального середовища.

Наукова новизна полягає у розробці методично обґрунтованої системи інтеграції словникових даних з OLD у інтерактивне навчальне середовище, що забезпечує комплексне використання всіх елементів словникової статті для створення різноманітних адаптованих вправ. На відміну від підходу, реалізованого на платформі DET Practice, де словники OLD використовуються для надання швидкого доступу до визначень та прикладів вживання, запропонована концепція передбачає більш глибоку інтеграцію, що дозволяє використовувати повний спектр даних зі словникової статті (визначення, приклади, вимова, синоніми/антоніми, рівні

CEFR, фразеологізми) для створення різноманітних типів інтерактивних вправ, орієнтованих на персоналізований та контекстуалізований підхід до вивчення лексики.

Очікується, що реалізація цих принципів сприятиме значному покращенню запам'ятовування значень слів, розвитку навичок їхнього вживання в контексті та формуванню стійких лексичних зв'язків завдяки комплексному використанню словникових даних з OLD та персоналізованому підходу до навчання.

Аналіз платформи DET Practice показав особливості її підходу до інтеграції словників OLD, що полягає у наданні користувачам доступу до визначень та прикладів вживання безпосередньо в межах навчального середовища. Це дозволило обґрунтувати необхідність розробки більш комплексної та інтерактивної системи використання потенціалу OLD у навчальному процесі.

Список використаних джерел

1. Вараксіна Н. В. Використання баз знань у візуалізації освітнього процесу. Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя : зб. матеріалів (наук. пр., тез доп.) 6-го Міжнар. науково-практ. WEB-форуму. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2024. Вип. 5. С. 232–234. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741290/> (дата звернення: 23.01.2025).
2. Рудоман О. А., Харжевська О. М., Шикиринська О. Б. Інноваційні методи навчання англійської мови в цифрову епоху. Вісник науки та освіти. 2023. № 10(16). С. 225–243. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10\(16\)-225-243](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-225-243).
3. Alhabdan A. Evaluating English Learning Websites and Digital Resources From the Perspective of Saudi English Language Learners: Technical Assessment. Theory and Practice in Language Studies. 2021. Vol. 11, no. 6. P. 639–651. DOI: <https://doi.org/10.17507/tpls.1106.07>.
4. Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (date of access: 23.01.2025).
5. Supportive word lists, and an Integrated dictionary. Duolingo English Test Practice Platform. URL: <https://detpractice-tadehub.com/other-features-to-advance-your-skills-1> (date of access: 23.01.2025).